

Asia: VN/144/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle työttömien opiskelua ja työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Yleisiä huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Esityksen tavoitteena on parantaa työttömien mahdollisuuksia opiskella työhaun ohessa työttömyysetuutta menettämättä ja selkeyttää työnhakijan opintojen vaikutusta oikeuteen saada työttömyysetuutta. Esityksen tarkoituksena on myös sujuvoittaa työnhakijan työttömyysturva-asian käsittelyprosessia ja turvata työttömyysturva-asioiden viivytyksetöntä käsittelyä.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää esityksen tavoitteita kannatettavina työttömien osaamisen kehittämisen, lainsäädännön selkeyttämisen ja työttömyysturva-asioiden viivytyksettömän käsittelyn näkökulmasta.

Sosiaali- ja terveysministeriö on osallistunut ehdotettavien muutosten käsittelyyn työllisyyden edistämisen ministeriryhmän Palvelut, etuudet ja osallisuus –alatyöryhmässä.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että esityksen taloudelliset vaikutukset kohdistuisivat sosiaali- ja terveysministeriön pääluokan etuusmomenteille. Esitetyt muutokset lisäisivät työttömyysturvamenoja.

Lausuttavaa luonnoksen työttömyysturvalakia koskevista muutosesityksistä

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Esityksessä todetaan, että ehdotuksessa työttömyysetuusoikeuteen vaikuttavat opinnot olisi määriteltävä työttömyysturvalaissa tyhjentävästi. Ehdotetussa työttömyysturvalain 10 §:n 2 momentin 11 kohdassa säädettäisiin, että päätoimisena opiskeluna pidettäisiin muita kuin 1-10 kohdassa

tarkoitettuja ammatillisia valmiuksia antavia kokoaikaisia opintoja. Esityksessä todetaan, että kokoaikaisena opiskeluna pidettäisiin sellaisten opintojen suorittamista, joita järjestettäisiin keskimäärin vähintään neljänä päivänä kalenteriviikossa kuusi tuntia päivässä. Yhdenmukaisen soveltamis- ja ratkaisukäytännön turvaamiseksi sosiaali- ja terveysministeriö pitää tärkeänä, että esityksessä tarkennetaan, mitä tarkoitetaan opintojen kokoaikaisuudella.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi työttömyysturvalain 2 luvun 10 a §:ssä, että työnhakijan ei katsottaisi olevan päätoiminen opiskelija, jos hänellä olisi vähintään kuusi kuukautta opiskeluaikaista vakiintunutta työssäoloa tai yritystoiminnan harjoittamista. Opintojen pää- ja sivutoimisuuden arvioimisessa työhistorian perusteella on soveltamiskäytännössä nykyisin vakiintuneesti pidetty riittävänä opiskeluaikaisena työssäolona ainakin työtä, joka kestoltaan riittää täyttämään palkansaajan työssäoloehdon eli noin kuusi kuukautta. Esityksessä todetaan, että säännös vastaisi soveltamisen osalta pääosin nykytilaa. Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että sääntelyn tarkentaminen voi edistää sekä työnhakijan mahdollisuuksia arvioida opiskeluaikaisen työllistymisen vaikutusta oikeuteen saada työttömyysetuutta että yhdenmukaista soveltamis- ja ratkaisukäytäntöä.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että ministeriön toimialaan kuuluvan, työmarkkinatuen odotusaikaa koskevaan 7 luvun 2 §:ään ehdotetaan muutoksia. Pykälässä säädetyt viittaukset lyhytkestoisia opintoja koskevaan 2 luvun 10 a §:ään muutettaisiin koskemaan esityksessä esitettyjen muutosten johdosta 2 luvun 10 b §:ää, jossa säädettäisiin jatkossa lyhytkestoisista opinnoista. Säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että työnhakijalle voisi esitettyjen muutosten johdosta muodostua nykyistä useammin oikeus opintojen suorittamiseen lyhytkestoisina opintoina, mikä voi tarkoittaa, ettei odotusaikaa tule asetettavaksi yhtä usein kuin nykyisin. Esityksestä käy ilmi, että odotusajan osalta muutoksen merkityksen arvioidaan olevan kuitenkin erittäin vähäinen. Sosiaali- ja terveysministeriön arvion mukaan kyseessä olisi esityksessä todetulla tavalla merkitykseltään teknisluonteinen muutos.

Muiden työttömyysturvalakia koskevien ehdotusten osalta sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole lausuttavaa.

Lausuttavaa työttömyysetuudella tuettuna omaehtoisia opintoja opiskelevien palveluprosessista ja työnhakuvelvollisuudesta

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole lausuttavaa.

Lausuttavaa opiskelua koskevasta työttömyysturvan käsittelyprosessista

Voitte kirjoittaa huomionne alla olevaan kenttään.

Esityksessä todetaan, että työttömyysturvalain opiskelua koskevien säännösten muutokset vähentäisivät työnhakijoiden tarvetta asioida työ- ja elinkeinotoimiston ja työllisyyden edistämisen kuntakoikeilun kokeilun alueen kunnan kanssa. Työnhakijoiden ei tarvitsisi ilmoittaa eikä selvittää kaikkia opintoja työ- ja elinkeinotoimiston tai kokeilun alueen kunnan kanssa. Työnhakijan opintoihin

liittyvän selvittämisen vähenemisen arvioidaan esityksessä nopeuttavan ja selkiyttävän työnhakijan työttömyysetuusoikeuden selvittämistä ja ratkaisemista. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää esityksen vaikutuksia työttömyysetuusoikeuden viivytyksettömään ja sujuvaan käsittelyyn kannatettavina.

Pohjola Pasi
Sosiaali- ja terveysministeriö

Vartio Eeva
Sosiaali- ja terveysministeriö